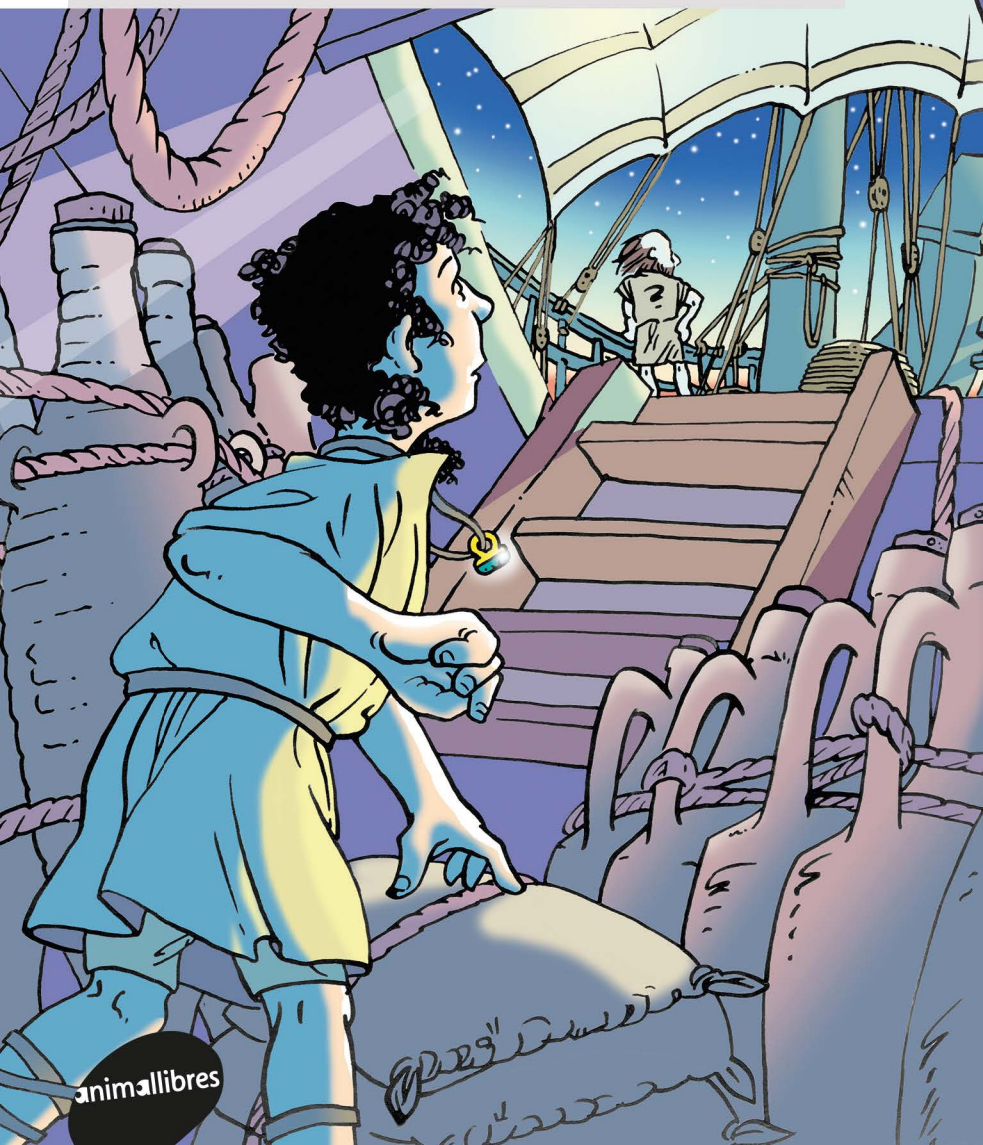

Mercè Canela

L'escarabat verd

Il·lustracions de Laura de Castellet

Tot a punt

—Aneu amb compte amb aquests cabassos: van plens dels millors vidres púnics que volten pel Mediterrani! Ei, vosaltres! Què feu aquí parats? Us creieu que heu vingut aquí a gandulejar? Au, vinga! Carregueu les teles! Baixeu-les a la bodega! Dropos, més que dropos!

Davant dels crits del capatàs, que per moments semblava que anés a perdre la paciència i a deixar-los anar algun cop a l'esquena, els dos portadors s'afanyaren a carregar de nou els grans farcells que havien deixat un moment per reposar, i els portaren cap a la bodega de la galera, que ja acabava d'estar carregada.

Assegut cama aquí cama allà damunt d'uns sacs que hi havia a coberta, Amrith contemplava

atentament totes les operacions que se succeïen al compàs dels crits desaforats del capatàs, el qual no deixava ni un minut de repòs als treballadors que tenia sota les seves ordres. Quan haguessin acabat de carregar aquella nau, se n'anirien a carregar-ne una altra tot seguit. Era primavera, l'època alta de feina per als treballadors del port, i s'havia d'aprofitar.

Els ulls negres d'Amrith, vius com dues centelles, anaven d'un cantó a l'altre i s'allunyaven a estones dels treballadors per contemplar la nau, la Gavina, una de les més grans de Cartago. Dret al seu bell mig hi havia plantat el pal, molt a prop de l'entrada de la bodega. Dalt del pal, en una llarga verga, s'hi podia veure plegada la vela, que dies abans havia estat curosament repassada i posada a punt per al llarg viatge. A la popa, corbada i rematada pel cap d'una estranya serpentina marina, hi havia els dos llargs remes que servien de timó. La proa avançava, segura, endavant, disposada a enfrontar-se amb tots els mars. Una petita barca reposava a coberta per a un cas d'emergència, i sota el pont, a més dels bancs dels remers, s'hi obria l'ampla bodega, repleta ara de mercaderies.

—Atenció! Atenció amb la ceràmica! És que vols que se'n vagi tot a l'aigua? Cap de suro! No sabeu fer res bé!

Sota el pes del gran cabàs ple de peces de ceràmica grega curosament embalades, el portador

esbufegà, al mateix temps que deixava anar un reguitzell de malediccions intel·ligibles. La suor li regalimava per l'esquena nua i per la cara, on es llegia l'esforç de llargues hores de treball. I aquell capatàs del dimoni que només sabia cridar! Per Melkart que més valdria que se n'anés al fons del mar, ell i el seu mal geni, i s'hi quedés per sempre més!

A Amrith també li semblava que el capatàs en feia un gra massa, amb tanta cridòria, però no s'atrevia a dir res. «Si el pare o el capità fossin aquí, ja li pararien els peus», pensava. «No sé què deuen fer, que triguen tant.» Feia hores que s'esperava. Per distreure's havia recorregut tot el port, que des de feia uns quants dies semblava pres d'una estranya febre, que l'havia despertat de la llarga letargia que hi havia regnat durant l'hivern, i l'havia posat en moviment. Les grans galeres mercants veien torbada la pau que havien gaudit fins aleshores per crits semblants a aquells que deixava anar el malcarat capatàs de la Gavina, i pel tràfec interminable d'homes i mercaderies. En la seva passejada havia arribat fins al peu mateix de l'alta estacada que ocultava a tots els ulls estranys el recinte del port militar. El que hi havia i s'hi feia romania ocult fins i tot als mateixos ciutadans de Cartago. Amrith restà uns segons aturat davant la muralla, sentint una viva curiositat per saber què passava a l'altra banda però sense poder fer res per satisfer-la, així que girà cua i se'n tornà a la Gavina. Allà s'estava

quan una cosa li va cridar fortament l'atenció i el va fer saltar d'un bot del seu improvisat seient.

—Ei, pare! —cridà mentre s'afanyava a anar a rebre'l.

Amb les presses va ensopegar amb unes cordes que hi havia a bord, i amb els portadors que lentament remuntaven la passarel·la de desembarcament, i els va posar en perill de caure, ells i càrrega, cap a les tranquil·les aigües del port. Després topà amb dos homes que hi havia vora la nau des de feia una bona estona, però que Amrith no havia advertit fins llavors, quan, amb l'embranchida, estigué a punt de fer-los rodolar per terra i de rodolar-hi ell també; però va saber mantenir l'equilibri i continuà la seva cursa desenfrenada fins a trobar-se amb Bostar, el seu pare, que baixava, acompanyat del capità, per un dels estrets carrerons que duïen al port.

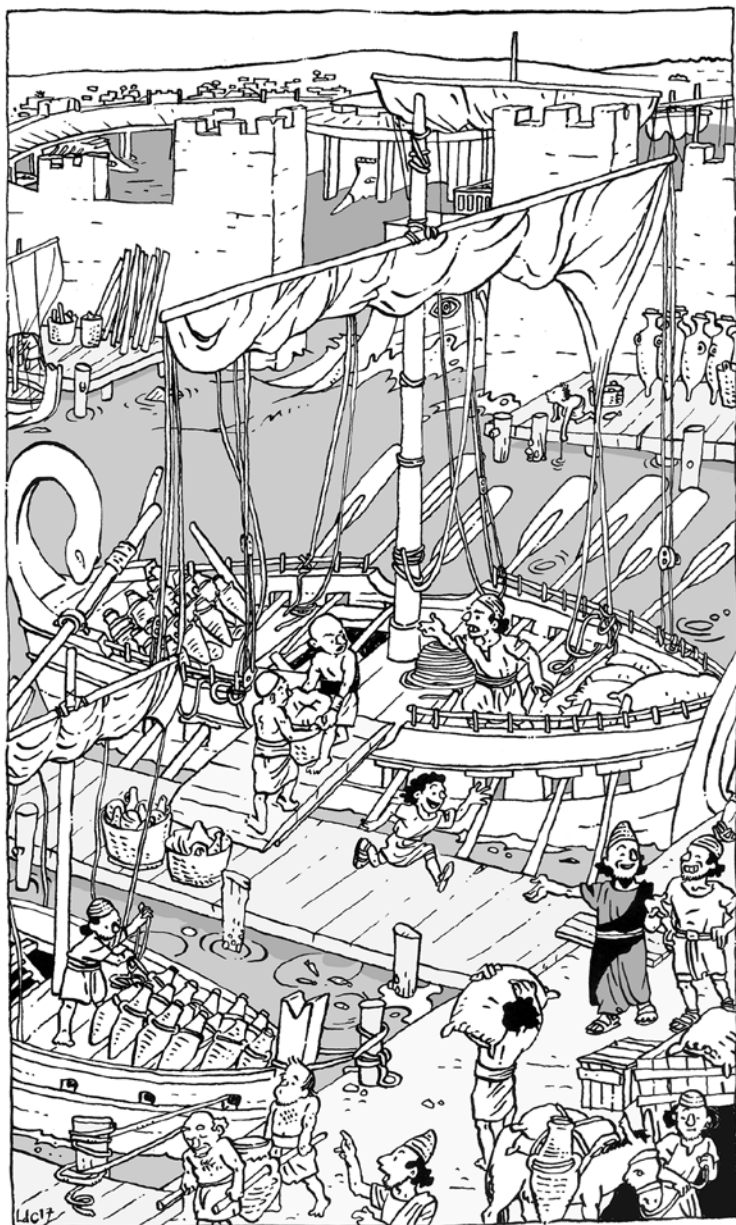
—No corris tant, no corris tant! Encara et faràs mal! —el va haver d'avisar el pare.

Però Amrith no l'escoltava: estava impacient per saber les notícies que portava.

—Està tot arreglat? Us heu posat d'acord amb aquell home? Podrem marxar tot seguit?

El pare va somriure.

—A poc a poc, noi, a poc a poc, que amb tantes preguntes no sé per quina començar! Sí, tot està a punt. Aquesta tarda embarcarem l'última càrrega i demà de bon matí salparem.

Els ulls d'Amrith van brillar d'alegria i els seus llavis van deixar anar un «visca!» llarguíssim, que es degué sentir per tot el port. Havia esperat tant aquell dia... Des que el seu pare li havia dit que aquell any, per fi, el podria acompanyar en el viatge que cada primavera emprenia cap a les terres de l'oest, més enllà de les columnes d'Hèrcules, que Amrith comptava els dies, i fins i tot les hores, que faltaven per fer-se a la mar. Que en feia, de temps, que volia acompanyar el seu pare, un dels comerciants més importants de Cartago! Però, de primer perquè era massa petit, i més tard perquè a la mare li dolia que el fill se n'anés per aquells mons de Déu, on es podia trobar amb qui sap quins perills, el pare havia anat retardant el temps de partir. Però d'ara ja no passava, i no hi van valer els precis de la mare, que, de fet, ja s'adonava que Amrith s'anava fent gran, i que ja era hora que acompanyés el pare i aprengué al seu costat a ser un bon navegant i un bon comerciant.

I, tot això, encara li ho feia més evident a la mare la crecuda que en poc temps havia fet Amrith, molt alt per als dotze anys que tenia. El seu cos era àgil com el d'una gasela i el seu cap, digne representant de la seva raça en tots els trets, estava coronat per una abundosa cabellera negra, tota rulla. I Amrith no havia crescut només de cos, sinó també d'esperit: llest com una fura, estava

dotat d'una prudència i d'una responsabilitat pròpies d'un noi més gran, que li serien molt útils en l'ofici que hauria de practicar.

Bostar, el pare d'Amrith, era un home alt i ferm, que duia, com era costum entre els seus, una barba curta i ben cuidada, i tenia un caràcter decidit i audaç. Era comerciant, un dels més importants de Cartago, la gran ciutat que dominava gairebé tot l'oest mediterrani, i a on arribaven, de terres llunyanes, riques mercaderies, molt apreciades en el món civilitzat d'aquell temps. A Cartago arribava l'estany de les misterioses illes que portaven el nom d'aquest metall, i l'argent i el coure de la terra dels ibers, i també les conserves del peix que s'anava a pescar cap al sud, vorejant les costes de Líbia, i el gàrum, aquella salsa negra, tan apreciada, feta també de peix i que es feia servir per a tantes coses. Sí, Cartago, la ciutat d'Amrith, era una gran ciutat.

Cada primavera Bostar preparava la nau, la carregava bé i es feia a la mar. El seu viatge durava unes quantes setmanes i, quan tornava, cap al final de l'estiu, la nau anava plena de les mercaderies que farien cap a Etrúria, Grècia, Egipte, i més enllà encara, cap a l'orient. Bostar portava sobretot argent: sempre en portava més que ningú i sempre l'havia aconseguit a més bon preu que ningú. Tothom es preguntava com s'ho feia, i molts afirmaven que

havia heretat un antic privilegi, que la família havia obtingut molts anys enrere, quan encara vivien a Tir, abans que es fundés Cartago. Gràcies a aquest privilegi, el rei d'una de les ciutats més importants de la terra d'on es treia l'argent sempre el tractava més favorablement. Molts haurien volgut posseir-ne la clau i beneficiar-se'n, però ningú no havia pogut saber mai ben bé en què consistia.

La fortuna de Bostar havia despertat més d'una enveja entre alguns dels comerciants de Cartago, i entre d'altres que no eren comerciants, però que tenien el gust per l'aventura i estimaven el diner fàcil. Dos d'aquests aventurers s'havien decidit a descobrir el secret de Bostar i aconseguir-ne bons beneficis. Ho tenien tot curosament planejat i des de feia uns dies es dedicaven a vigilar totes les accions del comerciant. Assabentats que aquell any Amrith acompanyaria son pare en la travessia, també van seguir tots els moviments del noi, amb l'esperança que en algun moment podrien aconseguir allò que es proposaven. Però ni el pare ni el fill no se n'havien adonat, capficats en els mil i un detalls que comportava la preparació d'un viatge tan llarg.

Ni tan sols Amrith la sabia, la clau, ni mai no s'hi havia capficat gaire. Ell el que volia era solcar la mar, córrer aventures, conèixer terres noves, gent nova i, mentalment, mentre comptava els dies que li quedaven per salpar, repassava la ruta que haurien

de fer: de primer fins a Selinus, una colònia grega que comerciava també amb Cartago; després més cap al nord, a Nora; de Nora a l'oest, cap a Ibosim; i d'aquí, vorejant la costa de la terra dels ibers, cap al sud-oest, fins a travessar les columnes d'Hèrcules i arribar a Gadir, l'altra gran ciutat de fundació fenícia, que controlava les rutes de l'estany i gran part del comerç amb la terra ferma. A Gadir deixarien la nau i, en lloc d'esperar les caravanes que arribaven de l'interior, ells mateixos en prepararien una i se n'anirien fins a la Ciutat de l'Argent. Un cop feta la feina se'n tornarien a Gadir; i d'allà, vorejant amb la nau la costa de Líbia, farien cap de bell nou a Cartago. I Amrith s'estremia pensant en aquella mena de gran aventura que l'esperava, i li semblava que mai no acabava d'arribar l'hora de salpar.